

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne - Oddział w Gdańsku
Gdańskie Towarzystwo Naukowe Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

zapraszają na

**CYKL ODCZYTÓW
POPULARNO - NAUKOWYCH**

PROGRAM

7.01.92. - dr Andrzej Icha: „Rola Isaaca Newtona (kuratora mennicy państwowej) w reformie monetarnej w Anglii w XVII w.”
4.02.92. - doc. dr hab. Andrzej Zbierski:
„Puck - miasto i port - w świetle najnowszych badań”.
3.03.92. - mgr Aleksander Kuzmin:
„Falszerstwa monet i banknotów polskich”.
7.04.92. - inż. Janusz Wasilewski:
„Symbolika na medalach gdańskich”.
5.05.92. - mgr Henryk Paner:
„Wyspa spichrzów w Gdańsku”.
2.06.92. - doc. dr hab. Mitoz Frąckowiak
„200 lat orderu Virtuti Militari”.
1.09.92. - mgr Roman Janosz:
„Moneta Zygmunta Augusta”.
6.10.92. - mgr Elżbieta Choińska-Bochdan:
„Szlakami średniowiecznych pielgrzymów”.
3.11.92. - płk. Konstanty Sikiński:
„Polskie guziki wojskowe”.
1.12.92. - inż. Michał Olszewski:
„Złoty kruszec w numizmatyce”.

Odczyty odbędą się o godz. 17.00 w sali odczytowej Muzeum Archeolog. w Gdańsku ul. Mariacka 25/26
Wstęp **bezpłatny**

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne

NR 123 / 2013

W numerze : Spis tytułów odczytów na przestrzeni ostatnich lat

GDĄŃSKIE ZESZYTY NUMIZMATYCZNE

Pismo roku ukazuje się od 1988

Redaguje :

Aleksander M. Kuźmin

Dariusz Świsulski

Zdjęcia :

Aleksander M. Kuźmin

Dariusz Świsulski

i autorzy artykułów

Wydawca :

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne

Oddział w Gdańsku

Adres wydawcy

i

Adres redakcji :

81 - 601 Gdynia ul. Apollina 38

tel (0 58) 621 43 67

tel. kom. 606 710 835

e-mail alemka@poczta.onet.pl

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne są rozprowadzane wewnątrz Towarzystwa przez Oddział w Gdańsku. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Za treść artykułów

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne

NR 123

Styczeń 2014

---

60 LAT DZIAŁALNOŚCI ODCZYTOWEJ W ODDZIALE GDAŃSKIM

60. rocznica formalnego zaistnienia numizmatyków na terenie Pomorza Gdańskiego zmusza do podsumowania ich działalności. A działalność była wieloraka, co uwzględniały zawsze roczne sprawozdania dla władz zwierzchnich lub instytucji współpracujących. Wyróżniano następującą działalność:

- odczyty,
- okresowe wystawy,
- wydawnictwa w postaci drukowanej i emisji medali pamiątkowych,
- współpraca z innymi instytucjami,
- jednodniowe wycieczki krajoznawcze, także po obiektach archeologicznych i zbiorach muzealnych,
- sprawy kolekcjonerskie.

Trudno dzisiaj objąć wszystkie dziedziny aktywności Zarządu i członków Oddziału w tak długim okresie czasu, ale pragnę przypomnieć jedną tylko działalność – działalność odczytową na terenie naszego Oddziału. Dla wielu numizmatyków i kolekcjonerów działalność ta nie była najważniejsza. Zawsze wyżej ceniono brzęk zdobytej monety czy medalu niż wartości edukacyjne. Starłem się jednak w tym opracowaniu zebrać możliwie duży materiał, bo też szczególnie w przeszłości, działalność ta była bardzo bogata, cieszyła się dużym uznaniem i gromadziła wielu słuchaczy, nie tylko członków Towarzystwa.

Jaki jest cel takiego opracowania?

- Przede wszystkim przypomnienie tytułu odczytu w określonym czasie. Daje to tylko skromne wyobrażenie o zawartej treści, ale coś jednak daje. A chcę dodać, że od samego początku, aż do końca lat 80. sprawozdania do Gdańskiego Towarzystwa Naukowego obejmowały streszczenie każdego wystąpienia.
- Pragnę też przypomnieć osoby, które miały wystąpienia na terenie naszego Oddziału. Chcę przypomnieć ich nazwiska, gdyż wiele z tych osób o swoją pamięć upomnieć się już nie może. Wykaz odczytów podaje ich autorów, ale wyróżnię teraz kilka osób spoza Gdańska, znanych wówczas w całej Polsce, a które udało się ściągnąć do naszego Oddziału. Byli to m.in.: Krzysztof Dąbrowski, Aleksander Gieysztor, Konrad Jażdżewski, Ryszard Kiersnowski, Edmund Kopicki, Józef Kostrzewski, Aleksandra Krzyżanowska, Kazimierz Michałowski, Andrzej Nadolski, Henryk Samsonowicz, Stanisław Suchodolski, Władysław Terlecki.

Na tematykę odczytów miała też wpływ nazwa Towarzystwa, w skład którego wchodził Oddział. Zaczęło się od Polskiego Towarzystwa

Archeologicznego. Towarzystwo to z siedzibą w Warszawie powstało w roku 1953 z połączenia Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego w Poznaniu (założone w 1920 r.), Polskiego Towarzystwa Archeologicznego we Wrocławiu (zał. 1948) i Towarzystwa Numizmatycznego w Warszawie i Krakowie o starszym rodowodzie. W tym samym roku, z inicjatywy komitetu organizacyjnego, którego przewodniczącym był mgr Leon Jan Łuka, a wchodził jeszcze: ks. dr Władysław Łęga, mgr Eleonora Byrska, mgr Alicja Łuka, mgr Jerzy Kmiecński oraz mgr Henryk Wiślak, w dniu 11 listopada powstaje Gdański Oddział PTA. W zebraniu uczestniczył przedstawiciel Zarządu Głównego PTA prof. dr Konrad Jażdżewski. W końcu grudnia 1953 r. Oddział miał 50 członków. Początkowo siedzibą Oddziału było Muzeum Pomorskie w Gdańsku (obecnie Muzeum Narodowe, ul. Rzeźnicka), później Muzeum Archeologiczne, którego datą narodzin jest 1.01.1962. Z archeologią zawsze była i jest związana moneta. Dla podkreślenia swoich szczególnych zainteresowań przy Oddziale PTA w dniu 3 października 1963 roku w siedzibie SARP 14 osób założyło Koło Numizmatyczne. Na zebraniu założycielskim obecne były następujące osoby: Aleksander Belamin, Jerzy Dańkiewicz, Paweł Groth, Zofia Hołowińska, (prezes Oddziału Gdańskiego PTA prowadząca zebranie), Iwo Jackowski, Stanisław Jurecki, Stanisław Lewandowski, Maurycy Livchitz, Feliks Markowski, Waclaw Mazurkiewicz, Stanisław Persyk, Zbigniew Stępień, Zbigniew Włodarkiewicz, Zenon Zajączkowski. W roku 1963 do numizmatyków dołączyli jeszcze: Antoni Domaradzki przeniesiony z Warszawy, Józef Czajka, Stanisław Harapkiewicz, Michał Olszewski i Władysław Wilimiński. W roku 1965 Koło przekształciło się w Sekcję Numizmatyczną. Pierwsze zebrania numizmatyków odbywały się w budynku SARP, wkrótce przeniesione do siedziby Gdańskiego Przedsiębiorstwa Robót Drogowych przy ulicy Długiej 81/83.

W maju 1972 odbył się w Bydgoszczy Walny Zjazd PTA i wówczas zmieniono nazwę Towarzystwa na Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne. W ramach tej nowej nazwy działały teraz dwie sekcje: Archeologiczna i Numizmatyczna. W roku 1972 łączna liczba członków Oddziału Gdańskiego wynosiła 119 osób, w roku 1974 było już 225 członków. Najwięcej członków łącznie z kandydatami było w roku 1985, a było ich 264. Numizmatyków było wielokrotnie więcej niż archeologów. Z kolei w maju 1991 roku w Leżajsku odbył się ostatni Walny Zjazd PTAiN i powołano wówczas Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

Odczyty w Towarzystwie (PTA i PTAiN) odbywały się przy współpracy z Muzeum Archeologicznym w Gdańsku i Gdańskim Towarzystwem Naukowym., początkowo także z Polskim Towarzystwem Historycznym i z Radą Okręgową Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich. Pierwsze prelekcje miały miejsce w sali odczytowej Muzeum Pomorskiego w Gdańsku, później w Muzeum Archeologicznym i w lokalu Gdańskiego Towarzystwa Naukowego. Od roku 1983 odbywały się regularnie w Muzeum

---

Archeologicznym w Gdańsku, wyjątkowo w innym miejscu, w zależności od tematu spotkania. Od roku 2008 spotkania odczytowe odbywają się w Muzeum Miasta Gdyni, ul. Zawiszy Czarnego 1.

W przeszłości frekwencja na odczytach była duża, czasem bardzo duża. Wielokrotnie sala odczytowa w Muzeum Archeologicznym była całkowicie wypełniona wraz z osobami stojącymi. Czym należy tłumaczyć dużą liczbę osób, uczestniczących w odczytach?

- Przede wszystkim dużą liczbą członków w Towarzystwie, a ich średnia wieku nie była wówczas nadmiernie wysoka.

- Odpowiednie nagłośnienie takiego wydarzenia. Roczny plan odczytów opracowywany był z wyprzedzeniem. Każdy członek mógł otrzymać taki program, prócz tego rozwieszane były afisze z tematem odczytów w wybranych miejscach. Kilka dni przed odczytem Dziennik Bałtycki podawał informację o tym wydarzeniu, a wiadomość o szczególnie atrakcyjnym odczycie przesyłana była do gdańskich szkół średnich.

- Atrakcyjność tematu i nazwisko prelegenta.

- Oparcie w instytucjach o uznanym prestiżu, jak Gdańskie Towarzystwo Naukowe i Muzeum Archeologiczne w Gdańsku.

- Jedną z przyczyn wysokiej frekwencji była też niewielka podaż konsumpcyjna w tych odległych już czasach.

A oto wykaz odczytów, które udało się zebrać. Z pewnością nie brakuje tu błędów. Wykaz oparty jest na bieżących protokołach, na rocznych sprawozdaniach, także na planowanych prezentacjach, których wykonanie czasami mogło być inne. Wykaz uwzględnia jedynie „oficjalne” wystąpienia, nazywane w przeszłości naukowymi, nie uwzględnia tu niezmiernie licznych tzw. pogadanek popularno-naukowych w szkołach, świetlicach, czytelnich, jednostkach wojskowych, w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki w Gdyni, na terenie województwa gdańskiego, czyli poza siedzibą Oddziału. Nie uwzględniono tu Sesji Pomorzoznawczych, gdyż te sesje poświęcone były głównie archeologii. Mogą być pewne prelekcje pominięte, dlatego wszelkie uzupełnienia i sprostowania są pożądane.

Początkowo przy nazwisku autora podawano jego tytuł zawodowy lub naukowy, gdyż takie były zwyczaje, oraz by uwiarygodnić temat. Później pominięto tytuły, zachowując szacunek dla autora i doceniając jego prezentację.

Dla wielu członków starszej generacji niech ten wykaz będzie podróżą sentymentalną przez minione lata i przypomnieniem dawnych emocji i przeżyć intelektualnych. Dla młodszego pokolenia niech będzie świadectwem, że Gdański Oddział, bez względu na nazwę Towarzystwa, w jakiej mu przyszło działać, prowadził aktywną, edukacyjną działalność o różnorodnej tematyce, głównie jednak w zakresie historii, archeologii i numizmatyki.

Okres 1953 – 1958

- 11.11.1953 – prof. dr Konrad Jażdżewski – „Stosunki polsko-ruskie w świetle wykopalisk”
- 12.12.1953 – prof. dr Józef Kostrzewski – „Początki kultury polskiej”
- 25.02.1954 – dr Andrzej Nadolski – „Ze sztuki wojennej Słowiańszczyzny wczesnośredniowiecznej”
- 30.03.1954 – prof. dr Konrad Jażdżewski – „Wyniki ostatnich wykopalisk w Gdańsku”
- 13.04.1954 – prof. dr Kazimierz Żurowski – „Gniezno wczesnośredniowieczne na tle odkryć archeologicznych”
- 24.04.1954 – ks. dr Władysław Łęga – „Krajobraz i zaludnienie Polski w starożytności”
- 24.09.1954 – dr Bogdan Kostrzewski – „Z dziejów rybołówstwa w Polsce starożytnej i wczesnośredniowiecznej”
- 13.10. 1954 – prof. dr Konrad Jażdżewski – „Rzut oka na wyniki badań archeologicznych w Gdańsku w roku 1954”
- 13.02.1955 – mgr Leon Jan Łuka – „Osada obronna sprzed 2500 lat w Biskupinie”
- 10.03.1955 – mgr Krzysztof Dąbrowski – „Z problematyki Calisii starożytnej”
- 30.03.1955 – prof. dr Władysław Kowalenko – „Rozwój portów starosłowiańskich”
- 21.04.1955 – dr Stanisław Buratyński – „Badania archeologiczne w Nowej Hucie”
- 21.05.1955 – dr Vaclav Spurny – „Wczesna epoka brązowa na Morawach”
- 7.10.1955 – mgr Leon Jan Łuka – „Archeologia, jej cele i metody badawcze”
- 28.10.1955 – mgr Mirosław Pietrzak – „Starożytna Olbia w świetle rozwoju kolonii przyczarnomorskich”
- 8.02.1956 – prof. dr Kazimierz Żurowski – „Wczesnopiastowski gród na Ostrowie jeziora Lednickiego”
- 10.02.1956 – prof. dr Zdzisław Rajewski – „Muzealnictwo na terenie Związku Radzieckiego”
- 11.04.1956 – inż. Tadeusz Żurowski – „Zagadnienia konserwacji kopalni w Krzemionkach Opatowskich”
- 29.05.1956 – ks. dr Władysław Łęga – „Odzież i ozdoby stroju w najdawniejszej Polsce”
- 26.11.1956 – ks. dr Władysław Łęga – „Łowiectwo w pradziejach Polski”
- 3.01.1957 – mgr Zbigniew Bukowski – „Scytowie w Europie Środkowej”
- 16.01.1957 – prof. dr Konrad Jażdżewski – „Wrażenia archeologa z podróży do Szwecji, Danii i NRD”
- 26.02.1957 – mgr Lech Leciejewicz – „Początki miast na Pomorzu Zachodnim”
- 3.12.1957 – ks. dr Władysław Łęga – „Budownictwo na ziemiach polskich w starożytności i we wczesnym średniowieczu”
- 3.02.1958 – mgr Zofia Hołowińska – „Badania archeologiczne w Bułgarii”

Rok 1959

- 4.02. – doc. dr Bogdan Kostrzewski – „Archeologia u progu Państwa Polskiego”
- 25.03. – prof. dr Konrad Jażdżewski – „Pomorze i Gdańsk we wczesnym średniowieczu”
- 10.04. – mgr inż. Lech Jaworski – „Badania archeologii podwodnej w Polsce”
- 20.10. – Janusz Orłowski – „Prehistoryczna sztuka skalna”
- 9.11. – doc. dr Wanda Sarnowska – „Zagadnienie pobojuwiska na Psim Polu w świetle źródeł historycznych i badań archeologicznych oraz przegląd najciekawszych wykopalisk śląskich”
- 26.11. – mgr inż. Władysław Terlecki – „Grosz, dukat i złotówka – powstanie i historia”
- 15.12. – Janusz Orłowski – „Północno-afrykańska sztuka skalna”

Rok 1960

- 10.02. – prof. dr Kazimierz Żurowski – „Gniezno – najstarsza stolica Polski w świetle wykopalisk”
- 24.02. – dr Lech Leciejewicz – „Bałtyckie miasta portowe we wczesnym średniowieczu”
- 12.04. – doc. dr Zygmunt Sułowski – „Najstarsze granice Polski w świetle najnowszej analizy źródeł pisanych”
- 3.05. – dr Przemysław Smolarek – „Budownictwo okrętowe w strefie Bałtyku we wczesnym średniowieczu”
- 26.10. – Janusz Orłowski – „Indyjska sztuka skalna”

Rok 1961

- 15.02. – mgr W. Bender – „Starożytni Słowianie zachodni a imperium rzymskie”
- mgr W. Bender – „Pomorze Wschodnie w świetle wykopalisk w pierwszych wiekach n.e.”
- dr K. Wolski – „Na szlakach kultur doliny Indusu”

Rok 1962

- 28.02. – dr Lech Leciejewicz – „Wrażenia archeologiczne z podróży do Włoch”
- 13.03. – prof. dr Konrad Jażdżewski – „Środkowo-europejskie korzenie wczesnośredniowiecznej kultury Słowian”
- 26.03. – dr Zbigniew Bukowski – „Podwodne badania archeologiczne na Mazurach”
- 9.04. – Janusz Orłowski – „Australijska sztuka skalna w świetle wykopalisk archeologicznych”
- 11.10. – mgr Henryk Knie – „Grobowce Mieszka i Bolesława Chrobrego w katedrze poznańskiej w świetle wykopalisk archeologicznych”

- 10.11. – dr Waldemar Chmielewski – „Nowe badania nad kulturą XI i X tysiąclecia p.n.e. na terenie Polski”
 5.12. – dr Tadeusz Wiślański – „Najdawniejsze ludy rolniczo-hodowlane w Polsce północnej”
 19.12. – mgr Stanisław Mielczarski – „Truso – najstarszy port na naszym wybrzeżu”

Rok 1963

- 3.01. – mgr Anna Hoffmann – „Najstarsze grody obronne w Polsce”
 5.02. – dr Tadeusz . Malinowski – „Scytowie na ziemiach polskich”
 26.03. – dr Maria Dembińska – „Początki chleba w źródłach archeologicznych”
 23.05. – dr Leon Jan Łuka – „Z problematyki badawczej przełomu epoki brązu i wczesnej epoki żelaznej”
 – dr Zofia Hołowińska – „Złotnicy wczesnego średniowiecza w Polsce”
 – dr Leon Jan Łuka – „Historia Państwa Wielkomorawskiego”
 – Janusz Orłowski – „O najstarszych środkach płatniczych w świecie”
 8.10. – dr Krystyna Przewoźna – „Nakło – wczesnośredniowieczna twierdza Pomorzan”
 17.12. – dr Zofia Hołowińska – „Wikingowie”

Rok 1964

- 28.01. – mgr inż. Władysław Terlecki – „Numizmatyka a archeologia”
 .02 – dr Andrzej Zbierski – „Górnictwo kruszcowe w Polsce starożytnej i wczesnośredniowiecznej”
 .03 – mgr M. Rodziewicz – „Szuka w starożytnej Grecji i Rzymie”
 – mgr Antoni Domaradzki – „O monecie Zygmunta I (cz. I)”
 – mgr Antoni Domaradzki – „O monecie Zygmunta I (cz. II)”
 – mgr Anatol Gupieniec – „Początki pieniądza kruszcowego w Polsce”
 – Iwo Jackowski – „O numizmatyce starożytnej Grecji”
 – Janusz Orłowski – „Problem osadnictwa prehistorycznego na polskich brzegach Bałtyku”
 – dr Stanisław Suchodolski – „Najdawniejsze monety w Polsce”

Rok 1965

- prof. P. Groth – „Medale i medalierzy gdańscy”
 – dr Z. Hołowińska – „Badania nad okresem wikińskim w świetle najnowszych odkryć archeologicznych”
 – dr Z. Hołowińska – „Z podróży archeologa po Szwecji”
 – dr L. Łuka – „Najnowsze odkrycia archeologiczne na Pomorzu Gdańskim”
 – dr T. Malinowski – „Wrażenia z podróży po Jugosławii”
 – dr inż. R. Massalski – „Architektura starożytnego Egiptu”
 – doc. dr W. Sarnowska – „Najstarsze wyroby złote na Śląsku”
 – doc. dr W. Szafranski – „Wczesnopolska architektura kamienna w Płocku”

-
- mgr inż. W. Terlecki – „Geneza i dzieje złotego polskiego”
  - mgr B. Wiącek – „Gdańsk w świetle wykopalisk”

Rok 1966

- mgr W. Filipowiak – „Polskie badania archeologiczne na terenie Ghany”
- doc. dr M. Gedl – „Wierzenia i obrządek pogrzebowy ludności kultury łużyckiej w Małopolsce”
- mgr M. Kobusiewicz – „Dzieje i kultura społeczności na terenie Niżu Europejskiego”
- dr J. Kowalczyk – „Przewrót kulturowy w neolicie Europy”
- dr Z. Kurnatowska – „Polska ekspedycja naukowa w Bułgarii”
- mgr inż. W. Terlecki – „Mennica króla Stanisława Augusta”
- mgr inż. W. Terlecki – „Dzieje Mennicy Warszawskiej w latach 1924-1966”

Rok 1967

- dr Edwin Rozenkranz – „Zantyr – stolica państwa biskupiego w Prusach”
- dr S. Tabaczyński – „Początki gospodarki wytwórczej w strefie umiarkowanej Europy”
- mgr inż. T. Żurowski – „Krzemienne wyroby z kopalni świętokrzyskich na Pomorzu Gdańskim w III tysiącleciu p.n.e.”
- dr S. Suchodolski – „Geneza monety narodowej w krajach słowiańskich”
- mgr A. Gupieniec – „Pieniądz kruszcowy na terenie Polski od zarania dziejów”
- dr L. Łuka – „Wrażenia archeologa z podróży do Rzymu i Pompei”

Rok 1968

- 4.06. – dr Stanisław Suchodolski – „Moneta polska w późnym średniowieczu”
- 3.09. – mgr Anatol Gupieniec – „Słów kilka o denarach krzyżowych”
- dr Leon Jan Łuka – „O starożytnej Pompei”

Tydzień Archeologii 1968

Z wyjątkiem pierwszego, pozostałe odczyty odbyły się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, ul. Mariacka 25/26.

- 18.11. poniedziałek – prof. dr Kazimierz Majewski (Instytut Historii Kultury Materialnej PAN) – „Posągi bogów i ludzi w starożytnym Rzymie” (w Bibliotece PAN w Gdańsku)
- 19.11. wtorek – dr Aleksandra Krzyżanowska (Muzeum Narodowe w Warszawie) – „Z zagadnień numizmatyki rzymskiej”
- 20.11. środa – dr Leon Jan Łuka (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) – „Co mówi archeologia o słowiańskości ziem położonych w dorzeczu Odry i Wisły”
- 21.11. czwartek – dr Judyta Rzeczycka (Akademia Medyczna w Gdańsku) – „O współpracy antropologii z archeologią”

- 22.11. piątek – mgr Aleksandra Szymańska (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) – „Najstarsze pomorskie grody wczesnośredniowieczne w świetle ostatnich badań wykopaliskowych”
- 23.11. sobota – mgr Mieczysław Rodziewicz (Muzeum Narodowe w Warszawie) – „Polskie badania archeologiczne w Aleksandrii i na Cyprze”
- 24.11. niedziela – wycieczka na trasie Gdańsk – Żukowo – Kartuzy – Chmielno – Gdańsk

Rok 1969

- 4.03. – mgr Teresa Karczewska – „Numizmatyka w Stanach Zjednoczonych”
- 8.04. – Jerzy Dańkiewicz – „Zygmunt III Waza i jego mennice”
– dr M. Dębińska – „Żarna jako wczesnośredniowieczny warsztat przemysłowy”
– dr K. Bielenin – „Starożytne hutnictwo żelaza na ziemiach Polski w okresie późnolateńskim i wpływów rzymskich”
- 2.09. – Kazimierz Zbichorski – „Pieniądz na ziemiach polskich w latach 1796 – 1815”
- 2.12. – Jerzy Dańkiewicz – „Historia mennicy gdańskiej”

Tydzień Archeologii 1969

Odczyty w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, z wyjątkiem pierwszego.

- 6.10. poniedziałek – dr Władysław Filipowiak (Muzeum Pomorza Zachodniego w Szczecinie) – „Z badań nad przeszłością stolicy królestwa Mali” (odczyt w Bibliotece PAN w Gdańsku, ul. Wałowa 15)
- 7.10. wtorek – mgr Barbara Wiącek (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) – „Mikroregionalne badania archeologiczne w Luzinie w powiecie wejherowskim”
- 8.10. środa - dr Aleksandra Krzyżanowska (Muzeum Narodowe w Warszawie) – „Z dziejów numizmatyki greckiej”
- 9.10. czwartek – mgr Aleksandra Szymańska (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) – „25-lecie badań archeologicznych na Pomorzu Gdańskim”
- 10.10. piątek - dr med. Aleksander Szolc (Akademia Medyczna w Gdańsku) – „Wybrane zagadnienia z dziejów numizmatyki gdańskiej”
- 11.10. sobota – mgr Mirosław Pietrzak (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) – „Cmentarzysko kultury wenedzkiej w Pruszczu Gdańskim z I w. p.n.e. do II w. n.e.”
- 12.10. niedziela – Wycieczka na trasie: Gdańsk – Sopot – Kartuzy – Uniradze – Węsiory – Gdańsk

Rok 1970 – sekcja numizmatyczna

„O medalach wybitych ku czci Mikołaja Kopernika”

„Pieniądz umie mówić”

„Pierwszy polski artysta medalier Maciej Schiling”

„Monety książąt pomorskich”

„Spotkanie książąt pomorskich w szczecińskiej mennicy zamkowej”

Powyższe odczyty wygłosili: prof. Paweł Groth, Jerzy Dańkiewicz i L. Królak.

Rok 1970 – sekcja archeologiczna

– inż. Maciej Kilarski – „Średniowieczna architektura zamku malborskiego”

– doc. dr Roman Wapiński – „Rozwój i perspektywy nauk humanistycznych w Gdańsku”

– dr Andrzej Zbierski – „Wrażenia archeologa z podróży do Rumunii”

– L. Królak – „Metoda bicia monet w mennicach królewskich”

– mgr J. Gromnicki – „Z badań nad wczesnym i środkowym okresem lateńskim w Małopolsce”

Tydzień Archeologii 1970

5.10. poniedziałek – inż. arch. Zygmunt Wysocki – „Ratownictwo zabytków starożytnego Egiptu”

6.10. wtorek – prof. Paweł Groth – „Fałszerstwa i przestępstwa monetarne w starym Gdańsku”

7.10. środa – mgr Alicja Łuka – „Bursztyn w pradziejach ziem polskich”

8.10. czwartek - mgr Elżbieta Kuszewska – „Najnowsze badania archeologiczne na Pomorzu Gdańskim”

9.10. piątek – doc. dr Edwin Rozenkranz – „Skarb lęborski jako przyczynek do poznania obiegu pieniężnego w latach wojny trzynastoletniej”

10.10. sobota – mgr Mieczysław Haftka – „Prasłowiańskie i słowiańskie grodziska w Baldramie i Podzamczu pow. Kwidzyn w świetle ostatnich badań wykopaliskowych”

11.10. niedziela – Wycieczka na trasie: Gdańsk – Wejherowo – Piaśnica – Święcino – Żarnowiec – Puck – Osłonino – Gdańsk

Rok 1971 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- L. Królak – „O monecie pomorskiej”

- doc. dr hab. Przemysław Smolarek – „Badania podwodne w Zatoce Gdańskiej”

- doc. dr hab. Jerzy Fellmann – „Inwentaryzacja geodezyjno-powierzchniowa obiektów archeologicznych”

- mgr Jerzy Piniński – „Dzieje pieniądza zachodnio-pomorskiego”

- Jerzy Dańkiewicz – „Historia mennicy lubelskiej”

Tydzień Archeologii 1971

- 4.10. poniedziałek – prof. dr hab. Jan Żak – „Importy zachodnio słowiańskie Skandynawii we wczesnym średniowieczu” (odczyt w Bibliotece PAN w Gdańsku)
- 5.10. wtorek – dr Leon Jan Łuka – „Ciekawsze odkrycia archeologiczne na Pomorzu Gdańskim w 1971 r.” (odczyt w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku)
- 6.10. środa – mgr Janusz Podgórski – „Ochrona zabytków archeologicznych na terenie województwa gdańskiego” (odczyt w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku)
- 7.10. czwartek – mgr Józef Kuszewski – „Dzieje Ratusza Głównego w Gdańsku” – (odczyt w Ratuszu Głównego Miasta, ul. Długa)
- 8.10. piątek – doc. dr inż. Jerzy Stankiewicz – „Problemy gdańskich badań archeologicznych – okiem architekta” (odczyt w Muzeum Archeologicznym)
- 9.10. sobota – prof. dr Ryszard Kiersnowski – „Wczesnośredniowieczne srebro nad Bałtykiem” (odczyt w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku)
- 10. 10. niedziela – Wycieczka na trasie: Gdańsk – Luzino – Lębork – Siemirowice – Gdańsk

Rok 1972 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- prof. Paweł Groth – „Medale szkolne w okresie starożytnym i średniowiecznym”
- dr Krzysztof Dąbrowski – „O pograniczu słowiańsko-pruskim w świetle najnowszych badań”
- dr inż. Marek Lemberger – „Możliwości zastosowania geofizyki w badaniach archeologicznych”
- prof. Paweł Groth – „Jak powstawały zbiory numizmatyczne Gimnazjum w Gdańsku”
- mgr Mieczysław Haftka – „Wczesnośredniowieczne osadnictwo na wysoczyźnie elbląskiej”
- doc. dr Stanisław Suchodolski – „Początki mennictwa w Skandynawii”
- mgr Jerzy Szwed – „O wynikach badań archeologicznych w Tolkmicku, powiat Elbląg w roku 1972”
- mgr Aleksandra Szymańska – „Cmentarzysko kurhanowe kultury łużyckiej w Siemirowicach, powiat Lębork”
- mgr Janusz Podgórski – „Osada łużycka w Będzieszynie, powiat Gdańsk”
- mgr Mirosław Pietrzak – „Ciekawe odkrycia w roku 1972 w Pruszczu Gdańskim i Nowince, powiat Elbląg”
- mgr Elżbieta Choińska – „Grodzisko wczesnośredniowieczne w Lubiszewie, pow. Tczew”

- mgr Elżbieta Skarbek – „Wyniki prac archeologicznych w Białogardzie, powiat Lębork”
- doc. dr Edwin Rozenkranz – „Skarby monet jako źródło historyczne”
- doc. dr Jerzy Okulicz – „Kultura zachodnio-bałtyjska u schyłku starożytności”

Tydzień Archeologii 1972

Odczyty w Muzeum Archeologicznym, Gdańsk ul Mariacka 25/26.

- 2.10. poniedziałek – prof. dr Maria Frankowska – „Sztuka i religia Meksyku w okresie prekolumbijskim”
- 3.10. wtorek – mgr Marta Męclewska – „Mikołaj Kopernik – znawca monety”
- 4.10. środa – mgr J. Szwed, mgr A. Szymańska, mgr J. Podgórski, mgr M. Pietrzak, mgr E. Choińska, mgr E. Skarbek – „Najciekawsze odkrycia archeologiczne na Pomorzu Gdańskim w 1972 r.”
- 5.10. czwartek – dr Barbara Lepówna – „Chmielno – gród księżniczki Damroki. Legenda i rzeczywistość”
- 6.10. piątek – prof. dr Marian Haisig – „Moneta gdańska w dziejach mennictwa polskiego”
- 7.10. sobota – mgr Andrzej Niwiński – „Wierzenia pozagrobowe starożytnego Egiptu i ich odzwierciedlenie w sztuce”
- 8.10. niedziela – Wycieczka na trasie: Gdańsk –Luzino – Lębork – Siemirowice – Gdańsk

Rok 1973 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- prof. Edward Soczewiński – „Portrety władców w świetle wyobrażeń na monetach”
- mgr Zbigniew Szafranski – „Groby i świątynie starożytnego Egiptu”
- doc. dr hab. Edwin Rozenkranz – „Polityczna ideologia Mikołaja Kopernika i jego namiętności numizmatyczne”
- Jerzy Dańkiewicz – „Mennica bydgoska”
- dr Jan Trzeciakowski – „Podstawowe problemy i stan badań nad neolitem Polski północnej”
- dr Andrzej Zbierski – „Wczesnośredniowieczny Gdańsk w świetle najnowszych badań archeologicznych”
- mgr Józef Kuszewski – „Najnowsze wyniki badań podwodnych w Zatoce Gdańskiej”
- doc. dr hab. Edwin Rozenkranz – „Początki pieniądza polskiego w świetle najnowszych badań”

Tydzień Archeologii i Numizmatyki 1973

Odczyty w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, ul Mariacka 25/26.

- 1.10. poniedziałek – doc. dr hab. Przemysław Smolarek – „Badania podwodne w Zatoce Gdańskiej”
- 2.10. wtorek – dr Zofia Hołowińska – „Złote skarby Scytów”

-
- 3.10. środa – dr Longin Malicki – „Kultura ludowa Kociewia”
  - 4.10. czwartek – dr Janusz Sztetyło – „Płacidła słowiańskiego średniowiecza”
  - 5.10. piątek – doc. dr hab. Jerzy Kmiecinski – „Kręgi kamienne w Odrach, pow. Chojnice”
  - 6.10. sobota – doc. dr hab. Stanisław Suchodolski – „Numizmatyka a archeologia”
  - 7.10. niedziela – Wycieczka na trasie: Gdańsk – Grabówko – Wdzydze – Odry – Owidz – Starogard -Gdańsk

Rok 1974 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- doc. dr hab. Krzysztof Dąbrowski – „Ochrona zabytków archeologicznych i numizmatycznych w Szwecji”
- Bożena Misiukiewicz – „Kryzys monetarny w Polsce w XII i XIII wieku”
- mgr Barbara Wiącek – „Nowo odkryta popielnica z Sychowa, powiat Wejherowo”
- mgr Tomasz Bylicki – „Donatywy polskie”
- mgr Jan Hrybacz – „Moneta litewska”
- mgr Andrzej Niwiński – „Liban i Syria oczami archeologa-turysty”
- mgr Jerzy Szwed – „Rola Bałtyku w pradziejach Pomorza Gdańskiego”
- doc. dr hab. Edwin Rozenkranz – „Początki obiegu pieniężnego w Polsce piastowskiej”

Tydzień Archeologii i Numizmatyki 1974

Odczyty w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, z wyjątkiem pierwszego

- 30.09. poniedziałek – prof. dr Kazimierz Michałowski (Warszawa) – „Polskie odkrycia archeologiczne na Bliskim Wschodzie w okresie XXX-lecia PRL” (odczyt w Ratuszu Głównego Miasta, ul. Długa)
- 1.10. wtorek – mgr Andrzej Mikołajczyk (Łódź) – „Polskie monety miast pomorskich i ich obieg na ziemiach koronnych w XVI – XVIII wieku”
- 2.10. środa – prof. dr Kazimierz Żurowski (Toruń) – „Najciekawsze osiągnięcia badawcze Katedry Archeologii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika”
- 3.10. czwartek – prof. dr Włodzimierz Szafranski (Warszawa) – „Z pradziejów religii na ziemiach polskich” (propozycje w zakresie periodyzacji)
- 4.10. piątek – dr Leon Jan Łuka (Gdańsk) – „Dorobek Pomorza Gdańskiego w XXX-leciu PRL”
- 5.10. sobota – płk Edmund Kopicki (Warszawa) – „Katalog podstawowych typów monet i banknotów polskich i ziem historycznie z Polską związanych”

6.10. niedziela – Wycieczka na trasie: Gdańsk – Gniew – Ciepłe – Pelplin – Gdańsk

Rok 1975 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- doc. dr hab. Stanisław Suchodolski – „Monety Pomorza Gdańskiego w XIII wieku”
- dr M. Konopka – „Relikty archeologiczne w dorzeczu Mekongu”
- Bogdan Pietruszka – „Broń biała”
- Henryk Niemczyk – „Polskie pieniądze papierowe”
- mgr Tomasz Bylicki – „Zarys kolekcji numizmatycznych”

Tydzień Archeologii i Numizmatyki 1975

Odczyty w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, z wyjątkiem pierwszego.

- 6.10. poniedziałek – mgr inż. Zygmunt Wysocki (PP PKZ w Gdańsku, Ośrodek Architektury Egipskiej) – „Problemy konserwatorskie w pracach reintegracyjnych świątyni Hatszepsut w Deir El-Bahari” (odczyt w Ratuszu Głównego Miasta)
- 7.10. wtorek – prof. dr hab. Ryszard Kiersnowski (Instytut Historii PAN w Warszawie) – „Numizmatyka średniowieczna w Polsce i w Europie”
- 8.10. środa – dr Andrzej Zbierski (Instytut Historii Kultury Materialnej PAN w Gdańsku) – „Odkrycia archeologiczne w podziemiach Gdańskiego Ratusza”
- 9.10. czwartek – prof. dr Edward Soczewiński (Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – „Portrety monetarne cesarzy rzymskich”
- 10.10. piątek – mgr Czesława Betlejewska (Konserwator Wojewódzki w Gdańsku) – „Aktualne problemy ochrony zabytków architektury i zespołów miejskich w województwie gdańskim”
- 11.10. sobota – doc. dr hab. Krzysztof Dąbrowski (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie) – „Węzłowe zagadnienia ochrony zabytków architektonicznych w Polsce”
- 12.10. niedziela – Wycieczka na trasie Gdańsk – Reda – Puck – Władysławowo – Rozewie – Gdańsk

Rok 1976 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- 6.01. – mgr Jerzy Szwed – „Skarby kultury dawnych mieszkańców Pomorza Wschodniego”
- 3.02. – dr med. Aleksander Szolc – „O monetach gdańskich”
- 2.03. – doc. dr hab. Stanisław Suchodolski – „Datowanie warstw archeologicznych na podstawie monet”

- mgr Zbigniew Szafrąński – „Zabytki archeologiczne i etnograficzne oraz geografia Azji Centralnej”
- 4.05. – mgr Tadeusz Domagała – „Rozwój architektury Ratusza Głównomiejskiego w Gdańsku”
- 8.06. – prof. dr Stanisław Mrozek – „Pieniądz w cesarstwie rzymskim. Aspekty numizmatyczne i ekonomiczne”
- 7.09. – dr Gabriela Mikołajczyk – „Wrażenia z podróży po Grecji”
- 2.11. – Kazimierz Zbichorski – „Monety Zygmunta I i Zygmunta Augusta”
- mgr Barbara Wiącek – „Najciekawsze odkrycia archeologiczne na Pomorzu Wschodnim”

Tydzień Archeologii i Numizmatyki 1976

Odczyty w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, z wyjątkiem pierwszego.

- 4.10. poniedziałek – doc. dr hab. Przemysław Smolarek (Gdańsk) – „Rezultaty prac badawczych w Zatoce Gdańskiej na tle podwodnych badań archeologicznych w Europie” – odczyt w Ratuszu Głównego Miasta
- 5.10. wtorek – doc. dr hab. Edwin Rozenkranz (Gdańsk) – „Skarb tczewski z czasów wojny północnej”
- 6.10. środa – mgr Anatol Gupieniec (Łódź) – „Kultura kolekcjonerstwa”
- 7.10. czwartek – mgr Mirosław Pietrzak (Gdańsk) – „Pochówki końskie w kulturze pruskiej na obszarze Wysoczyzny Elbląskiej”
- 8.10. piątek – doc. dr hab. Jan Powierski (Gdańsk) – „Ośrodki administracji wczesnochrześcijańskiej w Ziemi Chełmińskiej i w Pomezanii”
- 9.10. sobota – mgr Zbigniew Szafrąński (Warszawa) – „100 dni szlakiem Aleksandra Macedońskiego”
- 10.10. niedziela – Wycieczka na trasie Gdańsk – Waćmierok – Starogard Gd. – Owidz – Skarszewy – Junkrowy – Gdańsk i prelekcja dr Józefa Milewskiego – „Historia i najciekawsze zabytki Starogardu Gdańskiego”

Rok 1977 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- 4.01. – mgr Anatol Gupieniec – „Konserwacja monet i banknotów”
- 8.02. – mgr Marta Męcłewska – „Oblężnicze monety gdańskie”
- 22.02. – doc. dr hab. Krzysztof Dąbrowski – „Archeologiczne dziedzictwo Libii”
- 5.04. – dr hab. Leon Jan Łuka – „Komentarz do wystawy p.t. X wieków Polskiego Pomorza w medalierstwie”
- mgr Helena Dzienis – „Medalierstwo gdańskie XVIII wieku”
- 6.09. – mgr Jerzy Szwed – „Rzemiosło artystyczne plemion australijskich”
- dr Marian Kowalski – „Ordery i odznaczenia Związku Radzieckiego”

- mgr Mirosław Pietrzak – „Skarby sztuki dawnych kultur na terytorium ZSRR”
- doc. dr hab. Edwin Rozenkranz – „Narodziny systemu monetarnego Ameryki”

Tydzień Archeologii i Numizmatyki 1977

Odczyty w siedzibie Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Gdańsk, ul. Grodzka 12.

- 24.10. poniedziałek – prof. dr Konrad Jażdżewski (Łódź) – „Gdańsk a Nowogród Wielki we wczesnym średniowieczu”
- 25.10. wtorek – mgr inż. Wojciech Niemirycz (Warszawa) – „Miedziane szelągi litewskie Jana Kazimierza”
- 26.10. środa – prof. dr Kazimierz Żurowski (Toruń) – „Rzemiosła artystyczne na Rusi Kijowskiej w świetle wykopalisk”
- 27.10. czwartek – dr Marian Kowalski (Warszawa) – „Banknoty Związku Radzieckiego”
- 28.10. piątek – doc. dr hab. Zofia Kurnatowska (Poznań) – „Ludy koczownicze stepów Eurazji w dziejach i kulturze dawnej Rusi”
- 29.10. sobota – doc. dr hab. Zbigniew Bukowski (Warszawa) – „Scytowie i ich kultura”
- 30.10. niedziela – zwiedzanie wystawy „Sztuka pradziejowa na terytorium ZSRR” w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku

Rok 1978 (odczyty w Muzeum Archeologicznym)

- dr Zofia Hołowińska – „Zamek Kiszewski od VIII – XVIII wieku”
- mgr Marta Męclevska – „Złoto i srebro w XVI wiecznej Europie”
- prof. Paweł Groth – „Sylwetki pomorskich kolekcjonerów numizmatyki”
- mgr Elżbieta Choińska-Bochdan – „Początki miasta Gniewa w świetle badań 1975-1977”
- mgr Olgierd Felczak – „Kultura Afganistanu”

Tydzień Archeologii i Numizmatyki 1978

Odczyty w siedzibie Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Gdańsk ul. Grodzka 12.

- 2.10. poniedziałek – prof. dr Henryk Samsonowicz (Warszawa) „Kultura miast polskiego średniowiecza”
- 3.10. wtorek – mgr Lech Kokociński (Warszawa) „Zagadnienia prawne numizmatyki polskiej”
- 4.10. środa – prof. dr Andrzej Nadolski (Łódź) „Z badań nad uzbrojeniem i strojem rycerstwa polskiego w średniowieczu”
- 5.10. czwartek – mgr Aleksandra Szymańska (Gdańsk) „25-lecie działalności badawczej Muzeum Archeologicznego w Gdańsku i Oddziału

Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Archeologicznego
i Numizmatycznego”

- 6.10. piątek – mgr Zbigniew Tabasz (Kraków) „Mumie egipskie w świetle promieni X”
7.10. sobota – inż. Antoni Ziółkowski (Gdańsk) „Pieniądz zastępczy po pierwszej wojnie światowej”
8.10. niedziela – wycieczka na trasie Gdańsk – Borcz – Brodnica Górna – Kościerzyna – Będomin – Gdańsk

Dni Archeologii i Numizmatyki 1979-1980

Odczyty w siedzibie Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Gdańsk, ul. Grodzka 12.

- 02.1979 – doc. dr hab. Jerzy Fellmann – „Zdjęcia lotnicze i satelitarne obiektów archeologicznych”
03.1979 – inż. Antoni Ziółkowski – „Polski pieniądz zastępczy”
05.1979 – prof. Paweł Groth – „Obieg monet obcych w XIV i XV wieku w Gdańsku”
2.10.1979 – prof. Franciszek Otto – „Monety elbląskie”
15.10.1979 – dr Andrzej Niwiński – „Spacerkiem po starożytnym Egipcie”
6.11.1979 – płk Edmund Kopicki – „Systemy klasyfikacyjne”
20.11.1979 – prof. dr Romuald Schild – „Prehistoria Afryki północno-wschodniej”
4.12.1979 – mgr inż. Wojciech Niemirycz – „Monety Polskich Spółdzielni Wojskowych okresu międzywojennego”
8.01.1980 – Henryk Niemczyk – „Banknoty polskie”
22.01.1980 – mgr Elżbieta Chońska-Bochdan – „Najciekawsze odkrycia archeologiczne w Gniewie”
5.02.1980 – doc. dr hab. Judyta Gładykowska-Rzeczycka – „Schorzenia dawnych ludzi na podstawie odkryć archeologicznych”
19.02.1980 – mgr Olgierd Felczak – „Osadnictwo z młodszej epoki kamienia w nadmorskim pasie Pomorza Wschodniego”
4.03.1980 – dr Aleksandra Krzyżanowska – „Monety antyczne”
18.03.1980 – mgr Zbigniew Włodarkiewicz – „Znaleziska z epoki kamienia oraz osadnictwo słowiańskie na Rugii”
8.04.1980 – doc. dr hab. Stefan Jakobielski – „Polskie badania archeologiczne w Sudanie”
6.05.1980 – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Zagadnienia militarne medalierstwie polskim”

Dni Archeologii i Numizmatyki 1980-1981

Odczyty w siedzibie Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Gdańsk, ul. Grodzka 12.

- 7.10.1980 – płk Edmund Kopicki – „Moneta Pomorza Zachodniego”

- 4.11.1980 – mgr Stefan Wojda – „Wielki ośrodek metalurgiczny na Mazowszu z okresu rzymskiego”
- 2.12.1980 – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Irak – przeszłość i teraźniejszość”
- 6.01.1981 – dr Jan Jaskanis – „Bałowie, północni sąsiedzi Słowian”
- 20.01.1981 – doc. dr inż. arch. Witold Arkuszewski – „O medalu dla Jędrzeja hr. Zamojskiego wybitym za pierwsze zaprowadzenie żeglugi parowej na ziemiach polskich”
- 3.02.1981 – doc. dr hab. Przemysław Smolarek – „Rozwój polskiego szkodnictwa śródlądowego”
- 3.03.1981 – prof. dr hab. Lech Leciejewicz – „Słowianie na Bałtyku we wczesnym średniowieczu”
- 7.04.1981 – doc. dr hab. Stanisław Suchodolski – „Moneta europejska między starożytnością a średniowieczem”
- 5.05.1981 – prof. dr hab. Kazimierz Godłowski – „Zagadnienie przesunięć osadniczych na przełomie wczesnego i późnego okresu rzymskiego w Polsce północnej”
- 10.05.1981 – wycieczka na trasie Nowy Dwór – Elbląg – jezioro Drużno – Gdańsk

Dni Archeologii i Numizmatyki 1981-1982

Odczyty w siedzibie Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Gdańsk, ul. Grodzka 12.

- 6.10.1981 – mgr Romualda Gadowska – „Zbiory monet Muzeum Zamkowego w Malborku”
- 3.11.1981 – mgr Mieczysław Haftka – „Tczew i jego najbliższe zaplecze we wczesnym średniowieczu”
- 8.12.1981 – dr Andrzej Mikołajczyk – „Wczesnośredniowieczne skarby monet z terenu Polski”
- 5.01.1982 – dr Barbara Lepówna – „Gród kasztelański w Chmielnie w świetle badań archeologicznych”
- 2.02.1982 – doc. dr Marian Pelczar – „Pieniądz gdański”
- 2.03.1982 – mgr Zbigniew Szafranski – „Pustynne miasta Syrii Północnej

Odczyty planowane na styczeń, luty i marzec 1982 r. nie odbyły się z uwagi na stan wojenny wprowadzony 13.12.1981 r.

- 6.04.1982 – mgr Marta Męcłewska – „Gabinet numizmatyczny na Zamku Królewskim w Warszawie”
- 4.05.1982 – doc. dr hab. Jerzy Lodowski – „Przegląd badań najnowszych nad wczesnym średniowieczem na Śląsku”
- 5.10.1982 – mgr Zbigniew Szafranski – „Pustynne miasta Syrii Północnej”
- 9.11.1982 – dr Adam Kołodziejcki – „Wicina – gród z okresu halsztadzkiego”
- 7.12.1982 – doc. dr Marian Pelczar – „Pieniądz gdański”

Dni Archeologii i Numizmatyki 1983-1984

Odczyty w siedzibie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

- 4.01.1983 – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Mennica Olkuska”
- 8.02.1983 – dr Barbara Lepówna – „Gród kasztelański w Chmielnie w świetle badań archeologicznych”
- 8.03.1983 – mgr Tomasz Bylicki – „Polskie zbiory numizmatyczne”
- 12.04.1983 – inż. Tadeusz Grudziński – „Uwagi do katalogu monet polskich Edmunda Kopickiego”
- 8.11.1983 – mgr Marta Męcłewska – „Zysk menniczny w dawnych wiekach – międzynarodowa sesja w Mogilanach”
- 6.12.1983 – mgr Ryszard Boguwolski – „Gródek rycerski w Plemiętach w świetle wykopalisk”
- 3.01.1984 – mgr Jarosław Dutkowski – „Obieg monety elbląskiej w XV-XVI w.”
- 7.02.1984 – mgr Barbara Wiącek – „Prasłowiańska sztuka na Pomorzu”
- 6.03.1984 – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Trojaki koronne Stefana Batorego”
- 3.04.1984 – mgr Danuta Jaskanis – „Archeologiczne zdjęcie Polski”
- 8.05.1984 – mgr Ewa Kazimierzczak – „Skarb monet z Tczewa-Suchostrzyg”
- 2.10.1984 – mgr Jarosław Dutkowski – „Mennica gdańska prof. Mariana Gumowskiego”
- 6.11.1984 – mgr Wiesław Stępień – „Odkrycia archeologiczne w Zatoce Puckiej”
- 4.12.1984 – inż. Janusz Wasilewski – „Widoki panoramiczne na monetach i medalach gdańskich”

Dni Archeologii i Numizmatyki 1985-1986

Odczyty w siedzibie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

- 8.01.1985 – mgr Henryk Paner – „Monety z badań wykopaliskowych w Gniewie”
- 5.02.1985 – prof. dr hab. Lech Leciejewicz – „Żywność – jako przedmiot handlu bałtyckiego we wczesnym średniowieczu”
- 5.03.1985 – inż. Janusz Wasilewski i mgr Karol Nowaliński – „Herb na monetach i medalach gdańskich”
- 7.05.1985 – inż. Michał Olszewski – „Moneta Wolnego Miasta Gdańska w XIX wieku”
- 8.10.1985 – prof. dr hab. Andrzej Nadolski – „Z nowszych badań nad bitwą grunwaldzką”
- 5.11.1985 – prof. dr hab. Anna Sadurska – „Aktualne badania nad rzymską sztuką sepulkralną”
- 3.12.1985 – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Mennictwo gdańskie za czasów Zygmunta III Wazy”
- 7.01.1986 – prof. dr hab. Aleksander Gieysztor – „Zamek królewski w Warszawie – wczoraj i dziś”

- 4.02.1986 – prof. dr hab. Andrzej Kunisz – „Moneta rzymska w Polsce”
 4.03.1986 – prof. dr hab. Stanisław Tabaczyński – „Społeczeństwo i kultura – jako przedmiot badań archeologicznych”
 8.04.1986 – prof. dr hab. Ryszard Kiersnowski – „Średniowieczna numizmatyka bałtycka”
 6.05.1986 – prof. dr hab. Zbigniew Bukowski – „Z archeologicznego pobytu w Alpach”
 3.06.1986 – prof. dr hab. Stanisław Suchodolski – „Początki obola zmarłych w Polsce”

Dni Archeologii i Numizmatyki 1987

Odczyty w siedzibie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

- 6.01. – doc. dr hab. Andrzej Zbierski – „Jana Heweliusza nekropola gdańska”
 3.02. – mgr Karol Nowaliński – „Gdańskie kolekcje numizmatyczne – dawniej i dziś”
 3.03. – mgr Lech Kokociński – „Fałszerstwa i naśladownictwa monety antycznej”
 7.04. – dr Barbara Lepówna – „Wkład gdańskiej archeologii do jubileuszu 800-lecie Oliwy”
 5.05. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Medale gdańskie w okresie powojennym”
 2.06. – dr Marian Kwapiński – „Mity społeczeństw kultury pomorskiej”
 1.09. – inż. Michał Olszewski – „Architektura w medalierstwie”
 6.10. – doc. dr inż. arch. Witold Arkuszewski – „Cyrena – starożytne i współczesne osiedle w Libii”
 3.11. – art. plastyk Gertruda Wilczopolska – „Z pracowni medalierskiej”
 1.12. – mgr Jarosław Dutkowski – „Gdańskie emisje zakonne”

Rok 1988

- 5.01. – mgr Janusz Sobczyk – „Wtórne zastosowanie monet”
 2.02. – mgr inż. arch. Tadeusz Chrzanowski – „Ochrona dziedzictwa kulturowego w województwie gdańskim”
 1.03. – mgr Karol Nowaliński – „Medalierstwo gdańskie w XVII i XVIII w.”
 5.04. – dr Andrzej Kola – „Badania osad palowych w jez. Bodeńskim”
 3.05. – dr Andrzej Niwiński – „Religia starożytnego Egiptu na przełomie II i I tysiąclecia p.n.e. na podstawie źródeł archeologicznych”
 7.06. – dr Marian Kwapiński – „Chaos i kosmos. O funkcji sztuki prehistorycznej”
 6.09. – inż. Michał Olszewski – „Wojsko polskie w medalierstwie”
 4.10. – doc. dr hab. Judyta Gładykowska-Rzeczycka – „Historia urazów w starożytności”
 8.11. – mgr Andrzej Wawrzyniak – „Działalność Muzeum Azji i Pacyfiku”

-
- 6.12. – mgr Danuta Milewska – „Złoty wiek w malarstwie gdańskim (XVI - XVII w.)”

Rok 1989

- 3.01. – doc. dr hab. Andrzej Zbierski – „Początki Rusi Kijowskiej w świetle najnowszych badań archeologicznych”
- 7.02. – mgr Henryk Wojtulewicz – „Obieg monetarny w okresie nowożytnym na Lubelszczyźnie”
- 7.03. – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Monety łobżenickie”
- 4.04. – mgr Mirosław Pietrzak – „Najnowsze odkrycia archeologiczne w Pruszczu Gdańskim”
- 2.05. – doc. dr hab. Jerzy Lodowski – „Skarby średniowieczne w Środzie Śląskiej”
- 16.05. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Józef Piłsudski w medalierstwie i numizmatyce”
- 6.06. – mgr Jarosław Dutkowski – „Typologia brakteatów krzyżackich – mity a rzeczywistość”
- 5.09. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „II wojna światowa w medalierstwie polskim”
- 3.10. – inż. arch. Zygmunt Wysocki – Prace konserwatorskie przy świątyni królowej Hatszepsut w Deir-el-Bahari”
- 7.11. – mgr Helena Dzienis – „Medalierstwo Hoehnów (XVII w.)”
- 5.12. – mgr Marek Jagodziński – „Truso”

Rok 1990

- 2.01. – doc. dr hab. Jan Iluk – „System monetarny późnego cesarstwa rzymskiego (IV-VI wiek n.e.)”
- 6.02. – mgr Jarosław Dutkowski – „Złote odbitki próbne w mennictwie polskim”
- 6.03. – dr med. Aleksander Szolc – „Kopernik, jego epoka i jego rozprawa o monecie”
- 3.04. – mgr Roman Janosz – „Moneta Zygmunta Augusta”
- 8.05. – mgr Bogumiła Haczewska – „Złota moneta polska”
- 5.06. – mgr Tomasz Bylicki – „Medalierzy i medale gdańskie (XVI – XVIII w.)”
- 4.09. – doc. dr hab. Jan Iluk – „Rzymski solid w europejskich znaleziskach monetarnych”
- 2.10. – mgr Tomasz Bylicki – „Monety gdańskie na aukcjach europejskich”
- 6.11. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Droga do niepodległości Polski w medalierstwie”
- 4.12. – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Reformy monetarne Stefana Batorego”

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne - Oddział w Gdańsku
Gdańskie Towarzystwo Naukowe Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

zapraszają na

CYKL ODCZYTÓW POPULARNO - NAUKOWYCH

P R O G R A M

- 7.01.92. - dr Andrzej Icha: „Rola Isaaca Newtona (kuratora mennicy państwowej) w reformie monetarnej w Anglii w XVII w.”
- 4.02.92. - doc. dr hab. Andrzej Zbierski:
„Puck - miasto i port - w świetle najnowszych badań”.
- 3.03.92. - mgr Aleksander Kuźmin:
„Falszerstwa monet i banknotów polskich”.
- 7.04.92. - inż. Janusz Wasilewski:
„Symbolika na medalach gdańskich”.
- 5.05.92. - mgr Henryk Paner:
„Wyspa spichrzów w Gdańsku”.
- 2.06.92. - doc. dr hab. Miłosz Frąckowiak
„200 lat orderu Virtuti Militari”.
- 1.09.92. - mgr Roman Janosz:
„Moneta Zygmunta Augusta”
- 6.10.92. - mgr Elżbieta Choińska-Bochdan:
„Szlakami średniowiecznych pielgrzymów”.
- 3.11.92. - płk. Konstanty Siekierski:
„Polskie guziki wojskowe”.
- 1.12.92. - inż. Michał Olszewski:
„Złoty kruszec w numizmatyce”.

Odczyty odbędą się o godz. 17.00 w sali odczytowej Muzeum Archeolog. w Gdańsku ul. Mariacka 25/26

Wstęp bezpłatny

Plakat z informacją o odczytach z 1992 roku

**Polskie Towarzystwo Numizmatyczne — Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
Gdańskie Towarzystwo Naukowe**

zapraszają na
CYKL ODCZYTÓW
POPULARNO-NAUKOWYCH
PROGRAM

- 5.01.93** – **prof. Franciszek Otto**
„Mennica elbląska”
- 2.02.93** – **mgr Danuta Król**
„Osada łowców z epoki kamienia w Rzucewie”
- 2.03.93** – **mgr Zygmunt Skoneczny**
„Pamiątki medalierskie w rocznicę obchodów Powstania Styczniowego 1863 roku”
- 6.04.93** – **mgr Grażyna Nawrońska**
„Dawny Elbląg”
- 4.05.93** – **mgr Romualda Włodarczyk**
„Medale w zbiorach malborskiego gabinetu numizmatycznego”
- 1.06.93** – **mgr Aleksander Kuźmin**
„Światowe metody zabezpieczania banknotów”
- 7.09.93** – **mgr Michał Skąpski**
„Wyobrażenia na monetach radzieckich i współczesnych rosyjskich”
- 5.10.93** – **doc. dr hab. Miłosz Frąckowiak**
„Medalierstwo polskie w ostatnich latach”
- 2.11.93** – **mgr Aleksander Kuźmin**
„Motywy numizmatyczne na znaczkach pocztowych”
- 7.12.93** – **mgr Elżbieta Choińska-Bochdan**
„Szlakami średniowiecznych pielgrzymów”

Odczyty odbędą się o godzinie 17.00
w sali odczytowej Muzeum Archeologicznego w Gdańsku ul. Mariacka 25/26

Wstęp bezpłatny!

Plakat z informacją o odczytach z 1993 roku

Rok 1991

- 8.01. – mgr Jarosław Dutkowski – „Brakteaty ze skarbu z Głogowa”
5.02. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Rodzaje krzyży na monetach”
5.03 – mgr Ewa Kazimierczak – „Skarb z Tczewa”
2.04. – inż. Antoni Ziółkowski – „Pieniądz zastępczy na ziemiach polskich”
7.05. – mgr Romualda Włodarczyk – „Monety w gabinecie numizmatycznym Muzeum Zamkowego w Malborku”
4.06. – mgr Zbigniew Borcowski – „Pieczęcie minojskie”
3.09. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Herby podskarbach wielkich koronnych i litewskich”
1.10. – mgr Henryk Paner – „Najnowsze odkrycie archeologiczne w Gdańsku”
5.11. – mgr Janusz Sobczyk – „Naczynia srebrne dekorowane numizmatami z warsztatów Prus Królewskich XVII-XVIII w.”
3.12. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Współczesna falerystyka polska”

Rok 1992

- 7.01. – dr Andrzej Icha – „Rola Isaaca Newtona (kuratora mennicy państwowej) w reformie monetarnej w Anglii w XVII w.”
4.02. – doc. dr hab. Andrzej Zbierski – „Puck – miasto i port – w świetle najnowszych badań”
3.03. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Fałszerstwa monet i banknotów polskich”
7.04. – inż. Janusz Wasilewski – „Symbolika na medalach gdańskich”
5.05. – mgr Henryk Paner – „Wyspa Spichrzów w Gdańsku”
2.06. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „200 lat Orderu Virtuti Militari”
1.09. – mgr Roman Janosz – „Moneta Zygmunta Augusta”
6.10. – mg Elżbieta Choińska-Bochdan – „Szlakami średniowiecznych pielgrzymów”
3.11. – płk Konstanty Siekierski – „Polskie guziki wojskowe”
1.12. – inż. Michał Olszewski – „Złoty kruszec w numizmatyce”

Rok 1993

- 5.01. – prof. Franciszek Otto – „Mennica elbląska”
2.02. – mgr Danuta Król – „Osada łowców z epoki kamienia w Rzucewie”
2.03. – mgr Zygmunt Skoneczny – „Pamiętki medalierskie w rocznicę obchodów Powstania Styczniowego 1863 roku”
6.04. – mgr Grażyna Nawrońska – „Dawny Elbląg”
4.05. – mgr Romualda Włodarczyk – „Medale w zbiorach malborskiego gabinetu numizmatycznego”
1.06. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Światowe metody zabezpieczania banknotów”
7.09. – mgr Michał Skąpski – „Wyobrażenia na monetach radzieckich i współczesnych rosyjskich”

- 5.10. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Motywy numizmatyczne na znaczkach pocztowych”
- 6.11.1993 W Klubie Garnizonowym Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywie z okazji 40-lecia Oddziału PTN odbyła się sesja popularnonaukowa z programem:
- mgr Aleksandra Szymańska – „Z dziejów Oddziału Gdańskiego PTN”
  - mgr Aleksander Kuźmin – „Działalność wydawnicza Oddziału Gdańskiego PTN”
  - doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Medalierstwo polskie w ostatnich latach”
- 7.12. – mgr Elżbieta Choińska-Bochdan – „Szlakami średniowiecznych pielgrzymów”

Rok 1994

- 4.01. – kmdr por. mgr Walter Pater – „Historia Marynarki Wojennej od 1918-1993 roku”
- 1.02. – kmdr por. dr med. Bogumił Filipek – „Medycyna w medalierstwie”
- 1.03. – mgr Karol Nowaliński – „Zbiór Gabinetu Numizmatycznego w Muzeum Historii Miasta Gdańska”
- 5.04. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Symbolika monet Pomorza Wschodniego w XIII w.”
- 10.05. – mgr Marian Kochanowski – „Wielki Młyn w świetle najnowszych badań archeologicznych”
- 7.06. – dr Borys Paszkiewicz – „Koniec mennictwa dzielnicowego w Polsce”
- 6.09. – płk Konstanty Siekierski – „Orzeł – znak żołnierza polskiego”
- 4.10. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Ród Piastów na współczesnych medalach i monetach”
- 8.11. – dr inż. Mirosław Gerigk – „Tematyka okrętowa na medalach i monetach polskich”
- 6.12. – dr inż. Jerzy Litwin – „Archeologia nautologiczna u południowo-wschodnich wybrzeży Bałtyku (Dania, Niemcy)”

Rok 1995

- 3.01. – mgr Andrzej Kotecki – „Odznaczenia polskich marynarzy z lat 1939-1946”
- 7.02. – mgr Bogumiła Haczewska – „Donatywy pomorskie”
- 7.03. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Związki numizmatyki z heraldyką”
- 4.04. – dr med. Bogumił Filipek – „Kolekcjonerzy medali medycznych”
- 9.05. – płk Konstanty Siekierski – „Odznaki Wojska Polskiego”
- 6.06. – mgr inż. Zbigniew Teplicki – „Wielcy Indianie Ameryki Północnej”
- 5.09. – mgr Romualda Włodarczyk – „Medale Prus Królewskich w zbiorach Muzeum Zamkowego w Malborku”

- 3.10. – mgr Henryk Paner – „Z badań afrykanistycznej ekspedycji Muzeum Archeologicznego w Gdańsku”
 7.11. – dr inż. Jerzy Litwin – „Moneta jako obiekt datujący statek”
 5.12. – doc. dr hab. Andrzej Zbierski – „Podróże biskupa praskiego – św. Wojciecha po Europie”

Rok 1996

- 2.01. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Wydawnictwa periodyczne Oddziałów Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Polsce”
 6.02. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Jubileuszowe medale miasta Gdyni”
 5.03. – mgr Aleksandra Szymańska – „Gdynia i Sopot w świetle badań archeologicznych”
 2.04. – mgr Mirosław Pietrzak – „Prace sondażowo-weryfikacyjne w lesie katyńskim (1994-1995)”
 7.05. – mgr Helena Dzienis – „Książka numizmatyczna XVI-XVII wieku w zbiorach Biblioteki PAN w Gdańsku”
 4.06. – mgr Tomasz Bylicki – „Historia i dzień dzisiejszy Mennicy Państwowej S.A. w Warszawie”
 3.09. – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Polska moneta brązowa”
 1.10. – mgr Mirosław Fudziński – „Znaleziska monet w badaniach archeologicznych na terenie starego kościoła w Rumi”
 5.11. – mgr Aleksander Kuźmin (temat zastępczy) – „Relacja z Sesji Numizmatycznej w Nowej Soli”
 3.12. – mgr Romualda Włodarczyk – „Donatywy gdańskie w zbiorach malborskich”

Rok 1997

- 7.01. – mgr Zygmunt Skoneczny – „Rocznice powstań narodowych na medalach”
 4.02. – mgr Henryk Wawrzyk – „200-lecie Mazurka Dąbrowskiego”
 4.03. – dr Borys Paszkiewicz – „Skarb brakteatów skandynawskich z Wyspy Spichrzów”
 1.04. – mgr Jarosław Dutkowski – „Gdańscy kolekcjonerzy i kolekcje numizmatyczne XVII i XVIII wieku”
 13.05. – Roussana i Andrzej Nowakowscy – „Warsztat pracy medaliera”
 3.06. – prof. dr hab. Stanisław Suchodolski – „Sensacyjne odkrycie krzyżackiego okrętu ze skarbem monet u wybrzeży Danii”
 9.09. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Śląsk w zabytkach architektury i w numizmatyce”
 7.10. – płk Konstanty Siekierski – „Order Orła Białego”
 4.11. – prof. dr hab. Andrzej Groth – „Bitwa morska pod Oliwą w 1627 roku”
 2.12. – dr Klemens Bruski – „Pieniądz na wsi pomorskiej od XIV do XVI wieku”

Rok 1998

- 6.01. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Kościelne znaleziska monet”
- 3.02. – kmdr por. mgr Józef Wąsiewski – „Pierścień gen. Józefa Hallera”
- 3.03. – prof. dr hab. Jan Iluk – „Złoto wczesnobizantyjskie nad Bałtykiem”
- 7.04. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Pamiętki obchodów Tysiąclecia miasta Gdańska”
- 5.05. – mgr Zofia Januszkiewicz – „Skarby monet w zbiorach Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie”
- 2.06. – mgr Małgorzata Gizińska – „Dzieje Mennicy Elbląskiej w świetle nowych badań”
- 1.09. – dr Jerzy Wnorowski – „Zespół Wieży Więziennej i Katowni w Gdańsku”
- 6.10. – mgr Aleksandra Szymańska – „Zamość w architekturze i medalierstwie”
- 3.11. – mgr Adam Kujot – „Na szlakach dawnych kultur Turcji, Syrii i Jordanii”
- 1.12. – mgr inż. Paweł Bohdanowicz – „Identyfikacja monet na podstawie kształtu punc użytych do wykonania stempla”

Rok 1999

- 5.01. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Działalność Mennicy Elbląskiej w okresie okupacji 1626-1635”
- 2.02. – prof. dr hab. Mieczysław Rodziewicz – „Skarb monet ptolemejskich z Elefantyny w Asuanie”
- 2.03. – prof. dr hab. Jerzy Rogulski – „Herby miast na monetach polskich”
- 6.04. – mgr Wiesław Wołodko – „Obrona Poczty Polskiej w Wolnym Mieście w Gdańsku”
- 4.05. – mgr Ewa Szymańska – „Dom Uphagena w Gdańsku – jego historia i odbudowa”
- 1.06. – mgr Adam Koperkiewicz i mgr Zdzisław Baleski – „Prezentacja historii i stanu zachowania Twierdzy Wisłoujście”
- 7.09. – dr Borys Paszkiewicz – „Monety z kościoła św. Jana w Gdańsku”
- 5.10. – Temat zastępczy – zwiedzanie Dworu Artusa w Gdańsku
- 2.11. – dr Maria Pelczar – „Zbiory kartograficzne Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku”
- 7.12. – kmdr dr inż. Kamil Kokot – „Wydawnictwa Towarzystwa Wiedzy Obronnej”

Rok 2000

- 4.01. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Herby patrycjuszy gdańskich – kolekcjonerów monet i medali”
- 1.02. – mgr Jarosław Dutkowski – „Sensacyjny skarb z wojny 30-letniej”

-
- 7.03. – mgr Henryk Karpiński – „Aktualny system odznaczeniowy III Rzeczypospolitej Polskiej”
  - 4.04. – dr med. Bogumił Filipek – „Akademia Medyczna w Gdańsku w medalierstwie”
  - 2.05. – mgr Karol Nowaliński – „Muzeum Historii Miasta Gdańska”
  - 6.06. – mgr Alina Szpakiewicz – „Klasztor pocysterski w Gdańsku-Oliwie” (spotkanie w katedrze oliwskiej)
  - 5.09. – mgr Aleksandra Szymańska – „Sopockie grodzisko – przeszłość i teraźniejszość (spotkanie na grodzisku, Sopot ul. Haffnera)
  - 3.10. – mgr Karol Nowaliński – „Gdańskie znaki rozliczeniowe, żetony i monety zastępcze”
  - 7.11. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Polski przemysł okrętowy na medalach”
  - 5.12. – Bogdan Pietruszka – „Między miniaturą a monumentem”

Rok 2001

- 2.01. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Organizacja mennic w XVII wieku w Polsce”
- 6.02. – mgr Romualda Włodarczyk – „Medale Muzeum Zamkowego w Malborku”
- 6.03. – mgr Aleksandra Szymańska – „Sylwetki założycieli Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego w Gdańsku”
- 3.04. – art. rzeźbiarz Czesław Gajda – „Medale artysty rzeźbiarza Piotra Soleckiego”
- 8.05. – ks. infułat Stanisław Bogdanowicz – „Wizyty w Gdańsku kardynała Stefana Wyszyńskiego prymasa Polski”
- 5.06. – Eugeniusz Lademann – „Twórczość medalierska w Liceum Plastycznym w Gdyni-Orłowie” (spotkanie w Liceum w Orłowie, ul. Orłowska 9)
- 8.06. – Międzynarodowa sesja numizmatyczna w Centralnym Muzeum Morskim z okazji 65-rocznicy urodzin prof. dr hab. Stanisława Suchodolskiego
  - Jørgen Steen Jansen (Kopenhaga) – „Skarb Paeregaard znaleziony na wyspie Bornholm z XI w.”
  - Edward Simek (Praha) – „Schlesische und polnische Munzen in der Sammlung des Bischofs von Litomerice, Emanuel Ernst von Waldstein (1716-1789)”
  - Borys Paszkiewicz (Warszawa) – „Brakteaty z literami typu Waschinski 211-217”
  - Romualda Włodarczak (Malbork) – „Dukaty malborskie Zygmunta III Wazy”
  - Małgorzata Gizińska (Elbląg) – „Znaleziska monet w zbiorach Muzeum w Elblągu”

- Bogdan Kościński (Gdańsk) – „Stempel brakteatowy i skarb brakteatów z XII/XIII w. z osady rzemieślniczej w Gdańsku”
- Miłosz Frąckowiak (Gdańsk) – „Medale gdańskie II połowy XX wieku”
- 4.09. – mgr Zygmunt Skoneczny – „80-ta rocznica Trzeciego Powstania Śląskiego w medalierstwie”
- 2.10. – dr hab. inż. Marek Sperski – „O Sopocie z przed stu laty”
- 6.11. – mgr Józef Fukś – „Uczeń Kenara – rzeźbiarz i medalier z Gdańska”
- 4.12. – mgr Małgorzata Gizińska – „Elbląscy kolekcjonerzy monet i medali z przełomu XVIII i XIX wieku”

Rok 2002

- 8.01. – ks. prałat Henryk Jankowski – „Ołtarz bursztynowy w kościele św. Brygidy w Gdańsku oraz spotkanie opłatkowe” (spotkanie w kościele i w plebanii)
- 5.02. – dr Waldemar Ossowski – „Archeologiczne badania podwodne wraków statków żaglowych z XVIII w. prowadzone przez Centralne Muzeum Morskie”
- 5.03. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Stocznia Gdańska – producent statków i remitent medali”

W marcu z okazji wydania 50. numeru Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych w Szkole Podstawowej nr 31 w Gdyni odbyła się Sesja Numizmatyczna, na której przedstawiono referaty:

- Wiesław Kopicki – „Co przedstawia plakietka V Walnego Zjazdu w Augustowie, czyli przyczynek do badań nad medalem z wyobrażeniem Zygmunta Augusta”
- Jarosław Dutkowski – „Elbląskie zagadki, czyli w numizmatyce nie ma nic pewnego”
- 2.04. – mgr Zbigniew Borcowski – „Wstępne wyniki badań archeologicznych Muzeum Archeologicznego w Gdańsku pod Halą Targową”
- 7.05. – mgr Wiktoria Blacharska – „Historia i działalność Muzeum Etnograficznego w Oliwie” (spotkanie w Muzeum w Oliwie)
- 4.06. – dr Borys Paszkiewicz – „Nowe materiały numizmatyczne z Pomorza”
- 3.09. – dr Zdzisław Abramek – „Odznaki Polskiego Czerwonego Krzyża”
- 1.10. – kmdr dr med. Bogumił Filipek – „Postawy i zachowania kolekcjonerów”
- 5.11. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Monety Walerego Cyryla Amrogowicza”
- 3.12. – art. plastyk Alojzy Michalak – „Medale autorskie”

Rok 2003

- 7.01. – mgr Zygmunt Skoneczny – „Pamiętki z Powstania Styczniowego”
- 4.02. – doc. dr inż. Miłosz Frąckowiak – „Powstanie Warszawskie”

-
- 4.03. – mgr Aleksandra Szymańska – „Kilka słów o przeszłości Oddziału PTN w Gdańsku”
- 1.04. – mgr Jarosław Dutkowski – „Czasopisma numizmatyczne w przeszłości i obecnie”
- 2.09. – Anna Rudzka (córka o ojcu) – „Dorobek Józefa Gosławskiego w 40. lecie śmierci”
- 3.10. – Uroczystości jubileuszowe 50-lecia Oddziału PTN w Gdańsku (w Muzeum Arch.)
- Aleksandra Szymańska – „Z dziejów Oddziału Gdańskiego PTN”
  - Małgorzata Gizińska – „Znalezisko monet na terenie legendarnego Truso”
  - Karol Nowaliński – „Różnorodność monetopodobnych znaków gdańskich od XVI do XX wieku”
  - Miłosz Frąckowiak – „Medale i ich edytorzy”
- 4.11. – kmdr por. Józef Wąsiewski – „Symbole marynarskiego munduru – wybrane zagadnienia”

Rok 2004

Odczyt w Muzeum Miasta Gdyni, Gdynia, ul. Zawiszy Czarnego.

- 6.01. – Dariusz Pączkowski – „Orty gdańskie Zygmunta III Wazy”
- 3.02. – Aleksander M. Kuźmin – „Sprawozdanie z odbytego w dniu 31.01.04 w Warszawie zebrania prezesów Oddziałów PTN”
- 7.09. – Franciszek Król – „60 rocznica Powstania Warszawskiego”
- 5.10. – Henryk Karpiński – „Ordery i odznaczenia III Rzeczypospolitej”

Rok 2005

- 4.01. – Jarosław Dutkowski – „Nowa klasyfikacja i chronologia brakteatów krzyżackich”
- 1.02. – Aleksander M. Kuźmin – „Żetony kasyna gry w Sopocie”
- 1.03. – Dariusz Pączkowski (Warszawa) – „Próba typologii ortów Augusta III Sasa”
- 5.04. – Czesław Skonka – „250 rocznica urodzin gen. Henryka Dąbrowskiego”
- 10.05. – Henryk Karpiński – „Udział Polski i Polaków w zwycięstwie nad faszyzmem w II wojnie światowej w oparciu o odznaczenia”
- 7.06. – Aleksander M. Kuźmin – „Regionalne, numizmatyczne wydawnictwa w Polsce”
- 6.09. – Jarosław Dutkowski – „Monety obłąznicze”
- 4.10. – Aleksander M. Kuźmin – „Specjalizacja w kolekcjonerstwie”
- 8.11. – Miłosz Frąckowiak – „Jubileuszowy Rok Akademicki Politechniki Gdańskiej”

Rok 2006

- 3.01 – Spotkanie noworoczne członków i sympatyków Oddziału

- 7.03. – Henryk Karpiński – „Generał Józef Haller i halleriana”
- 9.05. – Małgorzata Gizińska – „Dzieje mennicy elbląskiej od czasów krzyżackich po panowanie Augusta III”
- 3.06. – Aleksander M. Kuźmin – „Historia kasyna gry w Sopocie w okresie międzywojennym” (wygłoszono w Muzeum Sopotu, ul Poniatowskiego 8)
- 6.06. – Aleksander M. Kuźmin – „O dynastii Wazów, ich mennictwie i związkach genealogicznych z Jagiellonami”
- 5.09. – Aleksander M. Kuźmin – „Banknoty Ukrainy z lat 1918-1920”
- 3.10. – Tomasz Bylicki – „Nowe spojrzenie na medale”
- 7.11. – Aleksander M. Kuźmin – „Niektóre zabytki numizmatyczne Gdyni”
- 5.12. – Bogdan Pietruszka – „Order św. Stanisława”

Rok 2007

- 2.01. – Aleksander M. Kuźmin – „Denary krzyżowe”
- 6.02. – Robert Aponowicz – „Złotówka i rubel po 17 września 1939 roku”
- 6.03. – Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Gdańskiego Oddziału PTN
- 3.04. – Tomasz Bylicki – „Dylematy kolekcjonera – od radości do udręczenia”
- 8.05. – Andrzej Musiał (wygłosił A. Kuźmin) – „Niezwyczajny jubileusz (500. rocznica pierwszej daty na polskiej monecie)”
- 4.09. – Apoloniusz Łysenko – „Historia latarni morskich na Wybrzeżu Gdańskim”
- 2.10. – Aleksander M. Kuźmin – „Monety i banknoty Gdyni i z Gdynią związane”
- 6.11. – Zbigniew Os – „Jubileuszowe medale miast polskich”
- 4.12. – Miłosz Frąckowiak (temat zastępczy) – „Datowanie medali. Medale Politechniki Gdańskiej”

Rok 2008

- 8.01. – Spotkanie noworoczne członków i sympatyków Oddziału
- 5.02. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Heraldyka na medalach”
- 8.04. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „O numizmatykach gdyńskich”
- 3.06. – mgr Henryk Karpiński – „Gruzini w Wojsku Polskim”
- 2.09. – mgr Aleksander M. Kuźmin – „Związki numizmatyki z heraldyką”
- 26.09. – Sesja popularno-naukowa z okazji 55-lecia Oddziału Gdańskiego PTN oraz 20-lecia Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych – odbyła się w Muzeum Miasta Gdyni, Gdynia ul. Zawiszy Czarnego 1
  - Aleksandra Szymańska – „Z dziejów Oddziału Gdańskiego PTN. – Gdynia w archeologii”
  - Aleksander M. Kuźmin – „O Gdańskich Zeszytach Numizmatycznych - Znaleziska monet rzymskich na terenie Gdyni”
  - Mirosław Bartoszewicki – „Zastępczy pieniądz wojskowy – Monety Klubu Podoficerów Floty”

- Miłosz Frąckowiak – „Formy nagród w gdyńskim budownictwie okrętowym”
- Bogumił Filipek – „Medale Gdyni”
- Józef Wąsiewski – „O faleryście gdyńskiej”
- Romuald Sieradzki – „Dorobek wystawienniczy Oddziału Gdańskiego PTN”
- 4.10. – Romualda Włodarczak – „Refleksje i uwagi z wystawy „Czar srebra – magia złota”
- 4.11. – Józef Wąsiewski – „90-lecie Marynarki Wojennej - Odznaki i medale”
- 2.12. – Miłosz Frąckowiak – „Zaszczytne symbole w polskim przemyśle okrętowym”

Rok 2009

- 6.01. – Małgorzata Gizińska – „Józef Piłsudski na wystawie w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Elblągu”
- 3.02. – Józef Wąsiewski – „Liga Morska i Rzeczna”
- 3.03. – Aleksander M. Kuźmin – „Herb Gdyni na medalach, oznakach i pocztówkach”
- 7.04. – Aleksander M. Kuźmin – „Pieniądz miedziany za panowania Jana Kazimierza”
- 5.05. – Henryk Karpiński – „Odznaczenia amerykańskie (USA)”
- 2.06. – Bogumił Filipek – „Żagle w medalierstwie”
- 1.09. – Robert Aponowicz – „Dylematy młodego kolekcjonera”
- 6.10. – Romualda Włodarczak – „Malbork w pieniądzu – od średniowiecza do dziś”
- 3.11. – Aleksander M. Kuźmin – „System monetarny Zygmunta III Wazy”
- 1.12. – Jarosław Dutkowski – „Złote monety o wysokich nominałach w wielkich kolekcjach”

Rok 2010

- 5.01. – Spotkanie noworoczne członków i sympatyków Oddziału
- 2.02. – Małgorzata Gizińska – „Gipsowe odlewy gemm w zbiorach Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu”
- 2 03. – Borys Paszkowicz, Beata Ceynowa – „Znalezisko zespołu monet z napisem SAMBOR”
- 6.04. – Bogumił Filipek – „Kobiety w medalierstwie”
- 4.05. – Aleksander M. Kuźmin – „Monety z kontrasygnatą (puncowane)”
- 1.06. – Jarosław Dutkowski – „Prezentacja najnowszych książek”
- 7.09. – Aleksander M. Kuźmin – „Rodzaje krzyży na monetach”
- 5.10. – Romualda Włodarczak – „Mennictwo krzyżackie”
- 2.11. – Małgorzata Gizińska – „Zbiory medalierskie Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu”
- 7.12. – Henryk Karpiński – „Ordery i medale w faleryście polskiej ”

Rok 2011

- 4.01. – Noworoczne spotkanie członków Oddziału Gdańskiego PTN
- 1.02. – Miłosz Frąckowiak – „Medale z pierwszym pełnomorskim statkiem zbudowanym w Polsce”
- 1.03. – Dariusz Świsulski – „Medale polskich wyższych uczelni technicznych”
- 5.04. – Henryk Karpiński – „Odznaki i odznaczenia z okresu wojny domowej w Hiszpanii”
- 10.05. – Helena Dzienis – „Ślady gdańskich uroczystości ku czci Jana Heweliusza XVII-XXI w.”
- 7.06. – Romualda Włodarczak – „Jak powstał zbiór numizmatyczny na Zamku Malborskim”
- 6.09. – Józef Wąsiewski – „Weksylia Ligowe” (Ligi Morskiej i Rzecznej)
- 4.10. – Aleksander M. Kuźmin – „100. numer Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych”
- 8.11. – Dariusz Świsulski – „Medale z zabytkowymi obiektami Gdańska”
- 6.12. – Jarosław Dutkowski – „Odbitki stempli do wielodukatówek księstwa legnickiego”

Rok 2012

- 3.01. – Spotkanie noworoczne członków Gdańskiego Oddziału PTN
- 7.02. – Piotr Kosanowski (Mennica Polska) – „Od projektu do monety czyli jak powstają małe dzieła sztuki”
- 6.03. – Bogumił Filipek – „Kobiety w medalierstwie”
- 3.04. – Mariusz Habkowski – „Nowe trendy w produkcji i zabezpieczeniach banknotów”
- 19.04. – Stanisław Suchodolski – „Numizmatyka podwodna czyli o skarbach zatopionych okrętów” (odczyt w pawilonie wystawowym Grodziska w Sopocie)
- 8.05. – Karol Nowaliński – „Polski pieniądz w polskim Gdańsku”
- 5.06. – Romualda Włodarczak – „Medale Międzynarodowego Biennale Ekslibrisu Współczesnego w Muzeum Zamkowym w Malborku, lata 1963-2011”
- 4.09. – Józef Wąsiewski – „Guziki Marynarki Wojennej”
- 2.10. – Aleksander M. Kuźmin – „O ważności rejestracji znalezisk numizmatycznych”
- 6.11. – Henryk Boryń i Dariusz Świsulski – „80-lecie działalności elektryków na Wybrzeżu”
- 2.12. – Dobrochna Surajewska – „Prelekcja n.t. własnej twórczości – monet i medali”

Rok 2013

- 8.01. – Spotkanie noworoczne członków Gdańskiego Oddziału PTN
- 5.02. – Przemysław Pragert – „Heraldyka kaszubska”

-
- 5.03. – Magdalena Howorus-Czajka – „Wiktor Tołkin – rzeźbiarz, medalier”
  - 9.04. – Jarosław Dutkowski – „Czy w czasie panowania Zygmunta III Wazy bito w Gdańsku talary?”
  - 7.05. – Mariusz Habkowski – „Dzieła sztuki na banknotach”
  - 4.06. – Dariusz Świsulski - Sprawozdanie z XI Walnego Zjazdu Sprawozdawczego Delegatów Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Lubinie
  - 3.09. – Dariusz Świsulski – „Medale Uniwersytetu Gdańskiego”
  - 1.10. – Andrzej Denis – „Twórczość Stevena van Hervijka w Polsce 1561-1562 – królowa Polski Katarzyna na medalach”
  - 12.10. – Wystąpienia z okazji 60. rocznicy działalności Gdańskiego Oddziału (pawilon wystawienniczy Grodzisko Sopot, ul. Haffnera 63)
  - 5.11. – Mariusz Habkowski – „Banknoty czasu niepokoju”
  - 3.12 – Henryk Karpiński – „Józef Piłsudski w Krainie Kwitnącej Wiśni – odznaczenia japońskie”

Pomijając spotkania noworoczne czy sprawozdawcze, a przede wszystkim bardzo liczne prelekcje oświatowe w różnych ośrodkach, to z powyższego zestawienia wynika, że odczytów na określony temat w Gdańskim Towarzystwie od listopada 1953 do końca roku 2013 jest 570. Należy dodać, że bardzo często odczyt w siedzibie Oddziału był wzbogacony wystawą medali przygotowaną przez naszych członków. Czy odczyty te spełniły swą edukacyjną rolę? Trudno mi odpowiedzieć na to pytanie, wolałbym by pozostało bez odpowiedzi. Ale wydaje mi się, że wielu słuchaczy zaspokoilo swą ciekawość i wzbogaciło swą wiedzę, a niektórym autorom wystąpienie w Gdańsku zwiększyło ich dorobek i pomogło w awansie zawodowym. Frekwencja na nich bywała różna, od przepelnionej sali do wielu pustych miejsc. Większość wystąpień poszła w niepamięć wraz z odchodzącymi ludźmi, gdy wystąpienia te były tylko wygłaszane. Wiele z nich nigdy nie zostało zapisanych i nie znalazły się w publikacjach, do których można by wrócić. Może więc jednak warto było przypomnieć to co było. Wymagało to tylko starannego przeglądu archiwum Gdańskiego Oddziału PTA, PTAiN i PTN. Od czasu powstania w naszym Oddziale Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych, niektóre odczyty mają tu swoje odbicie. Nastaly też nowe, elektroniczne czasy. W Internecie znalazły się Gdańskie Zeszyty, tym samym wzrasta liczba odbiorców danego tematu, co nie ogranicza się tylko do osób uczestniczących w prelekcji. Czasy są teraz inne. Przez te ostatnie 60 lat świat, w tym także nasz kraj, bardzo się zmieniły. Nie zmieniła się tylko natura ludzka, uczucia i odczucia człowieka. A odczyty były, są i będą dla osób, w których tkwi ciekawość świata i chęć poznania przeszłości.

To wieloletnie podsumowanie działalności Gdańskiego Oddziału w jednej tylko dziedzinie pragnę zakończyć formułą, wypowiedianą przez rzymskich

---

konsulów, gdy zdawali swój urząd po upływie kadencji: „Feci, quod potui, faciant meliora potentes” – zrobiłem, co należało, inni niech zrobią lepiej.

Miłosz Frąckowiak

Poza tematem

Jako cel uboczny, wykorzystując dokumenty Gdańskiego Oddziału z przeszłości, pragnę uzupełnić informacje dotyczące prezesów (tzn. naczelnych prezesów, a nie prezesów sekcji: archeologicznej i numizmatycznej z czasów PTA i PTAiN), a głównie uporządkować kolejność kadencji i czas jej trwania.

Pierwszym prezesem Oddziału został wybrany w październiku 1953 roku ks. dr Władysław Łęga, a wiceprezesem mgr Leon Jan Łuka. Po zebraniu wyborczym w dniu 4.02.1959 układ ten nie uległ zmianie. Wiosną 1960 ks. dr Władysław Łęga zrezygnował z funkcji. Nadano Mu wówczas godność Honorowego Prezesa Oddziału. Umiera 3.08.1960 i prezesem został wieloletni wiceprezes mgr Leon Jan Łuka. Pełni tę funkcję do 14.03.1962. Od tego dnia prezesem jest dr Zofia Hołowińska (adiunkt w Instytucie Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku, później adiunkt na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej). Od 29.01.1964 prezesem Oddziału zostaje Janusz Orłowski (kierownik biblioteki Muzeum Zamkowego w Malborku), jednak umiera w kwietniu 1965 i prezesem ponownie zostaje dr Zofia Hołowińska, pełniąc tę funkcję do 30.03.1966. W tym dniu obowiązki prezesa przejmuje mgr Barbara Lepówna (asystent Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Gdańsku). Kolejnym prezesem w okresie 27.03.1968 – 10.03.1970 jest dr Judyta Rzczycka (adiunkt Akademii Medycznej w Gdańsku). Następnym prezesem od 10.03.1970 do marca 1971 jest prof. Paweł Groth, a po nim obowiązki prezesa przejmuje mgr Aleksandra Szymańska, prowadząc Oddział do 4.03.2003. Po rezygnacji z następnej kadencji, za 32 lata pełnienia funkcji, członkowie Oddziału nadają Jej godność Prezesa Honorowego. Od tego dnia, aż do stycznia 2005 prezesem jest Aleksander Maria Kuźmin. Od stycznia 2005 do 7.03.2006 prezesem jest mgr Jarosław Dutkowski, a następnie ponownie Aleksander Maria Kuźmin, który pełni tę funkcję do dnia dzisiejszego.

MF

KOMUNIKATY

Spotkania Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział w Gdańsku:

- każdy pierwszy wtorek miesiąca (oprócz lipca i sierpnia) - otwarte spotkania połączone z odczytami w Muzeum Miasta Gdyni, ul. Zawiszy Czarnego 1, godz. 17:00,
- w każdą środę - spotkania kolekcjonerskie wymienne, Urząd Pocztowy Gdynia 1, wejście od ul. Władysława IV, godz. 15:00-17:00,
- w poniedziałki - spotkania kolekcjonerskie wymienne w Domu Filatelisty w Gdańsku, godz. 15:00.

Strona internetowa PTN Oddział w Gdańsku:

<http://www.ptn-gdansk.za.pl>

Na stronie internetowej:

- zapowiedzi bieżących wydarzeń (odczyty, wystawy),
- informacja o wcześniejszych wydarzeniach numizmatycznych,
- informacja o wszystkich wydanych do tej pory Gdańskich Zeszytach Numizmatycznych łącznie z pełnymi tekstami w wersji elektronicznej,
- informacja o medalach wydanych przez OG PTN,
- informacja o publikacjach na tematy numizmatyczne członków OG PTN,
- informacja o władzach OG PTN,
- linki do ciekawych stron numizmatycznych.

ZAPRASZAMY

PLAKAT Z INFORMACJĄ O ODCZYTACH Z 1991 ROKU

Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne - Oddział w Gdańsku
Gdańskie Towarzystwo Naukowe
Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

---

zapraszają na

CYKL ODCZYTÓW POPULARNO-NAUKOWYCH

PROGRAM

8. I. 91 r. - mgr Jarosław Dutkowski - „Brakteaty ze skarbu z Głogowa“
5. II. 91 r. - mgr Aleksander Kuźmin - „Rodzaje krzyży na monetach“
5. III. 91 r. - mgr Karol Nowaliński - „Zbiory numizmatyczne i medalierskie Muzeum Historii Miasta Gdańska“
2. IV. 91 r. - inż. Antoni Ziółkowski - „Pieniądz zastępczy na ziemiach polskich“
7. V. 91 r. - mgr Romualda Włodarczyk - Monety w gabinecie numizmatycznym Muzeum Zamkowego w Malborku
4. VI. 91 r. - mgr Zbigniew Borcowski - „Pieczęcie minojskie“
3. IX. 91 r. - mgr Aleksander Kuźmin - Herby podskarbich wielkich koronnych i litewskich
1. X. 91 r. - mgr Henryk Paner - „Najnowsze odkrycie archeologiczne w Gdańsku“
5. XI. 91 r. - mgr Janusz Sobczyk - „Naczynia srebrne dekorowane numizmatami z warsztatów Prus Królewskich XVII-XVIII w.“
3. XII. 91 r. - doc. dr hab. Miłosz Frąckowiak - „Współczesna falerystyka polska“

Odczyty odbędą się o godz. 17.00 w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, ul. Mariacka 25/26.

Wstęp bezpłatny

PZCHIO zdm. 1172 20 90 r.

O odczytach w 60-letniej historii OG PTN
informacja wewnątrz numeru